

ԳԱՎԱՌԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
2024-2025 ՈՒՍՏԱՐԿԱ «ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԱՇԱՐ

1. Հայոց լեզվի զարգացման փուլերը. նոր գրական հայերենի երկու տարբերակները
2. Հայերենի հնչյունական համակարգը: Չայնալոր և բաղաձայն հնչյուններ, նրանց դասակարգումը: Երկհնչյուններ
3. Հնչյունափոխություն: Հայերենի հնչյունափոխության տեսակները
4. Մետրոպ Մաշտոցը և հայոց գրերի գյուտը: Մետրոպյան այբուբենի առանձնահատկությունները
5. Բառը որպես լեզվական միավոր. հատկանիշները. բնորոշումը: Բառիմաստ, տեսակները: Բնաստափոխություն
6. Բառերի տեսակներն ըստ ձևի և իմաստի փոխհարաբերության: Համանուններ: Հոմանիշներ: Հակահիշներ, հարանուններ: Նրանց տեսակները, կիրառությունը, ոճական արժեքը
7. Բառերի տեսակներն ըստ կազմության: Ձևույթներ
8. Հայերենի բառապաշարը. հիմնական բառաֆոնդ և բառակազմ: Բառապաշարի դասակարգումները
9. Դարձվածային միավորներ, նրանց հարաբերակցությունը բառերի, բառակապակցությունների և նախադասությունների հետ, ոճական արժեքը: Տեսակները
10. Խոսքի մասերը և նրանց դասակարգման սկզբունքները: Խոսքիմասային փոխանցում: Փոխանունություն
11. Գոյականն իբրև խոսքի մաս: Թվի և առկայացման քերականական կարգերը
12. Գոյականի հոլովի քերականական կարգը, հայերենի հոլովները, նրանց կազմությունը և շարահյուսական կիրառությունները: Հոլովումներ
13. Ածականը որպես խոսքի մաս, տեսակները, համեմատության աստիճաններ
14. Թվականը որպես խոսքի մաս. տեսակները, կազմությունը, ուղղագրությունը և կիրառությունը
15. Դերանունը որպես խոսքի մաս: Դերանունների տեսակները: Դերանվանական հոլովում
16. Բայը որպես խոսքի մաս: Ջերականական կարգեր
17. Բայի կազմությունը, բայաձանցներ, տեսակները: Ածանցավոր բայերի խոնարհումը
18. Բայի սեռերը: Կրկնասեռություն
19. Բայի դիմավոր և անդեմ ձևերը /դերբայներ/
20. Անկանոն և պակասավոր բայեր, նրանց խոնարհումը
21. Մակբայը որպես խոսքի մաս: Մակբայի իմաստային, ձևաբանական և շարահյուսական առանձնահատկությունները: Տեսակները:
22. Կապը և շաղկապը որպես խոսքի մաս: Կապերի տեսակները և կազմությունը: Կապերի հոլովառությունը
23. Վերաբերականը և ձայնարկությունը որպես խոսքի մասեր, տեսակները, կազմությունը և կիրառությունը
24. Նախադասության հատկանիշները և դասակարգումը
25. Շարահյուսական կապակցման միջոցները և եղանակները
26. Նախադասության գլխավոր անդամներ. նրանց կապակցությունը, արտահայտությունը և շարահյուսությունը
27. Գոյականական և բայական անդամի լրացումներ. տեսակները, արտահայտությունը, շարահյուսությունը և կետադրությունը
28. Բարդ համադասական նախադասություն. կառուցվածքը, տեսակները, կետադրությունը
29. Բարդ ստորադասական նախադասություն. կառուցվածքը. գերադաս և ստորադաս նախադասություններ. նրանց շարահյուսությունը և կետադրությունը: Ստորադաս նախադասությունների շարահյուսական-գործառական դասակարգումը
30. Բազմադասադիրիչ բարդ ստորադասական նախադասություններ, կառուցվածքը և տեսակները Ենթաստորադասություն, համաստորադասություն, տարաստորադասություն: Խոսքի նախադասություններ
31. Միջանկյալ և ներդրյալ բառեր, բառակապակցություններ, նախադասություններ, նրանց կետադրությունը: Կոչական. արտահայտությունը և կետադրությունը
32. Մեջբերվող խոսքով նախադասություն: Երկխոսություն: Կետադրությունը
33. Բարդ ստորադասական նախադասության փոխակերպումը պարզ նախադասության: Դերբայական դարձված և նախադասության կողմնակի անդամներ
34. Նախադասության տրոհվող անդամներ, կետադրությունը
35. Կետադրական նշանների տեսակները, կիրառության հիմնական դեպքերը
36. Գործառական ոճի տեսակները և նրանց հիմնական առանձնահատկությունները
37. Լեզվի պատկերավորման և արտահայտչական միջոցների համակարգը

38. Գրաբարի հոլովները և հոլովումները, նրանց կազմությունը
39. Ածականը և թվականը գրաբարում
40. Դերանունը և նրա տեսակները գրաբարում: Հոլովումը
41. Բայը գրաբարում: Խոնարհումը
42. Գոյականի հոլովումը գրական արևմտահայերենում
43. Գրական արևմտահայերենի հնչյունական համակարգը
44. Բայի խոնարհման առանձնահատկությունները գրական արևմտահայերենում
45. Դերանունները, նրանց տեսակները և կազմությունը արևմտահայերենում
46. Բարբառներ, նրանց դասակարգումը
47. Մ. Մաշտոցը հայ գրերի գյուտի հեղինակ: Կոդյունի «Լարք Մաշտոցի» երկը
48. Մ. Խոբենացու «Հայոց պատմությունը» և նրա նշանակությունը
49. Ագայթանգեղոսը և նրա «Հայոց պատմություն» երկը
50. Փավստոս Բուզանդի «Հայոց պատմության» պատմագիտական և գեղարվեստական արժեքը
51. Լարդանանց ազատամարտի գեղարվեստական պատկերը Եղիշեի «Լարդանի և հայոց պատերազմի մասին» երկում
52. Փարպեցու «Հայոց պատմության» կառուցվածքը և բովանդակությունը
53. Հայկական հրաշապատում և հրապատում հեքիաթները, դրանց գրական մշակումները
54. «Սասնա ծռեր» էպոսի ազգային և համամարդկային գծերը
55. Գր. Նարեկացին և հայկական վերածննդի սկզբնավորումը
56. Միջնադարի հայ առակագրությունը. Մխիթար Գոշ և Վ. Այգեկցի: Նրանց առակները
57. Ֆրիկի կյանքը և ստեղծագործությունը. բանաստեղծի դրաման նրա տաղերում
58. Միջնադարյան հայրենիները, ժանրի յուրահատկությունները և արվեստը
59. Սայաթ-Նովայի սիրտ երգը, խաղերի բովանդակային հարստությունը, պատկերավորման արվեստը
60. Խ. Աբովյանի կյանքը և ստեղծագործական ուղին
61. Մ. Նալբանդյանի գործունեությունը. բանաստեղծը և հրապարակախոսը
62. Մ. Նալբանդյանի «Կրիտիկա «Սոս և Լարդիթերի» ուսումնասիրությունը
63. Ռ. Պատկանյանի արձակը /պատմվածքներ, վիպակներ/
64. Պ. Դուրյանի քնարերգության ընդհանուր բնութագիրը, անձնական դրաման
65. Մ. Պեշկյաշյանի ազգային-հայրենասիրական երգը. «Չեղթունյան երգեր» շարքը
66. Հայ գյուղի պատկերը Պ. Պռոշյանի վեպերում /«Հացի խնդիր»/
67. Գ. Սունդուկյանը թատերագիր. «Էլի մեկ զոհ», «Պեպո», «Ժայթաբարա», «Զանդած օջախ»
68. Ազգային-ազատագրական պայքարի գեղարվեստական մարմնավորումը Բաֆֆու ծրագրային-քաղաքական վեպերում /«Ջարպեղդին», «Ժենթ», «Կայծեր»/
69. Բաֆֆին պատմավիպասան. «Սամվել» վեպի պատմականությունը: Կերպարները և նրանց հոգեբանությունը
70. Հ. Պարոնյանի սոցիալական երգիծանքը. «Մեծապատիվ մուրացկաններ» երկը
71. Հ. Պարոնյանի քաղաքական երգիծանքը. «Ազգային ջոջեր» երգիծական դիմապատկերները
72. Հերոսների և միջավայրի ներդաշնակ պատկերումը Շիրվանզադեի «Բառու» վեպում
73. Շիրվանզադեն թատերագիր. «Պատվի համար» դրաման
74. Գյուղական կյանքի պատկերները և «գյուղատիրկիչ» հերոսները Մուրացյանի «Նոյի ագռավ», «Առաքյալը» ստեղծագործություններում
75. Գյուղական կյանքի պատկերները և «գյուղատիրկիչ» հերոսները Մուրացյանի «Ժորիդդավոր միանձնուհին» վեպում
76. Հերոսների բնավորության և հոգեբանության բացահայտումները Մուրացյանի «Գևորգ Մարգալետունի» պատմավեպում
77. «Կյանքը ինչպես որ է» սկզբունքի դրսևորումը Գր. Չոհրասպի նորավեպերում
78. Նար-Դոսի նորավեպերն ու պատմվածքները. «Մեր թաղը» շարքը
79. Հովհ. Թումանյանի քառյակները
80. Հայրենիքի և ժողովրդի նակատագրի թեման Հովհ. Թումանյանի քնարերգության մեջ
81. Թումանյանի «Անուշ» պոեմը. բովանդակությունը, կերպարների հոգեբանության գեղարվեստական հիմնավորումը
82. Հոգեբանական անցումները Թումանյանի «Թմկաբերդի առումը» պոեմում
83. Թումանյանի «Սասունցի Դավիթ» պոեմը. հարստատությունը Ժողովրդական էպոսին
84. Թումանյանի արձակը
85. Դ. Վարուժանի «Ցեղին սիրտը» ժողովածուն
86. Դ. Վարուժանի «Հեթանոս երգեր» ժողովածուն: Ուժի և գեղեցկության գովերգը «Հարճը» պոեմում
87. Աշխատանքի բանաստեղծականացումը Դ. Վարուժանի «Հացին երգը» շարքում
88. Ավ. Բասիսյանի սիրերգությունը:
89. Ավ. Բասիսյանի «Աբու-Լալա Մահարի» պոեմը, գեղարվեստական արժանիքները

90. Ալ. Բասիսյանի արձակը
91. Լ.Շանթը թատերագիր. «Հին սասլիածներ» դրամայի բովանդակությունը և գեղարվեստական յուրահատկությունները
92. Լ. Շանթի «Ինկած բերդի իշխանուհին» դրաման
93. Մ. Մեծարենցի քնարերգության բնորոշ գծերը. «Ծիածան» և «Նոր տաղեր» ժողովածուները
94. Վ. Տերյանի «Մթնշաղի անուրջներ» շարքը
95. Վ. Տերյանի սիրո երգը
96. Հոգևոր Հայաստանի ըմբռնումը Տերյանի «Հոգևոր Հայաստան» հոդվածում և «Երկիր Նաիրի» բանաստեղծական շարքում
97. Չարենցի «Տաղարան» շարքը, կյանքի և սիրո երգը
98. Չարենցի «Խմբասպետ Շախարչը» պոեմը
99. Չարենցի «Դանթեսական առասպել» պոեմը
100. Չարենցի «Գիրք ճանապարհի» ժողովածուն
101. Չարենցի «Դեպի լյառը Մասիս» պոեմը
102. Չարենցի «Երկիր Նաիրի» վեպը. գաղափարական հարցադրումները, կերպարները, պետիկան
103. Դ. Դեմիրճյանի պատմվածքները
104. Դ. Դեմիրճյանի «Լարդանանք» պատմավեպը. պատմականությունը և արդիականությունը
105. Դ. Դեմիրճյանի թատերգությունը /«Լասակ», «Երկիր հայրենի»/
106. Դեմիրճյանի «Զաջ Նագար» հեքիայ-կատակերգությունը.
107. Բակունցի «Մթնաձոր» ժողովածուն
108. Ա. Բակունցի «Ալյիսական մանուշակ», «Խոնարհ աղջիկը», «Միրհավ» պատմվածքները
109. Ստ. Չորյանի պատմվածաշարերը
110. Ստ. Չորյանի «Պապ թագավոր» պատմավեպը
111. Ն. Չարյանի «Արա Գեղեցիկ» ողբերգության գեղարվեստական արժեքը
112. Գ. Մահարու «Ծաղկած փշալարեր» ստեղծագործությունը
113. Գ. Մահարու «Այրվող այգեստաններ» վեպը
114. Վ. Թոթովենցի «Կյանքը հին հռոմեական ճանապարհի վրա» վիպակը
115. Հովհ. Շիրազի «Գարնանամուտ» ժողովածուն
116. Հովհ. Շիրազի «Հուշարձան մայրիկիս» ժողովածուն
117. Նահանջի թեման Ծ. Շահնուրի ստեղծագործության մեջ
118. Կ. Չարյանի «Տատրասմի հարսը» պոեմը
119. Կորցրած հայրենիքի թեման Հր. Բոչարի և Մ. Գալշոյանի ստեղծագործություններում
120. Հետպատերազմյան շրջանի հայ պատմավեպը. Մ. Իսանգադրյանի «Մխիթար սպարապետ» վեպը
121. Հ. Մահյանի քնարերգությունը
122. Պ. Սևակի «Մարդը ափի մեջ» և «Եղիցի լույս» ժողովածուները
123. Հրանտ Մաթևոսյանի «Աշնան արև» վիպակը
124. Հրանտ Մաթևոսյանի «Մենք ենք, մեր սարերը» վիպակը
125. Հր. Մաթևոսյանի «Չեզոք գոտի» դրաման
126. Պ. Չեյթունցյանի պատմավավերագրական դրամաները /«Ոտքի, դատարանն է գալիս», «Մեծ լռություն»/
127. Մ. Գալշոյանի «Մարտի խառնակներ» ժողովածուն